

بیماری سالک (لیشمانیوز)

ویژه: بیماران

تاریخ آخرین بازنگری: ۱۴۰۳/۰۹/۰۱

تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۶/۰۹/۰۱

کد پمفلت: PA-۱۷-۱۰۰۶

شماره بازنگری: ۰۵

جهت دسترسی به اطلاعات آموزشی، بارکد زیر را اسکن نمایید.

معاونت آموزش و سلامت

تهیه کننده: بخش پوست - واحد آموزش سلامت

۹- از لباس های کاملاً پوشیده با آستین های بلند و شلوار بلند به خصوص هنگام غروب و در طول شب استفاده کنید.

۱۰- از پمادهای دورکننده حشرات به خصوص در هنگام غروب و در طول شب استفاده کنید.

۱۱- از رفت و آمد به مناطق آلوده در هنگام غروب و در طی شب پرهیزید.

۱۲- دوره درمانی خود را کامل کنید.

۱۳- رعایت پانسمان محل زخم تا زمان بهبود به نحوی که روی زخم باز نباشد.

منابع:

Dermatology, 5th Edition 2024

کتاب درماتولوژی بولونیا ۲۰۲۴ ویرایش پنجم

<https://www.wolterskluwer.com>

[/en/solutions/uptodate](https://www.wolterskluwer.com/en/solutions/uptodate)

در صورت سؤال یا مشکل در زمینه بیماری خود می توانید بصورت رایگان همه روزه از ساعت ۸ الی ۱۲ بجز تعطیلات به کلینیک آموزش سلامت مراجعه یا تماس حاصل فرمائید.

آدرس: مشهد - چهارراه ابن سینا - میدان امام رضا (ع)

تلفن: ۰۵۱۳۸۵۸۳۸۵۰

وبسایت: emamreza.mums.ac.ir

آیا بیماری سالک دوره واگیری دارد؟

معمولاً به طور مستقیم از انسان به انسان منتقل نمی شود ولی در تمام مدت که انگل در زخم باقی است به پشه خاکی منتقل می گردد و چنانچه در این زمان، زخم توسط پشه گزیده شده و بعد سایر افراد خانواده را نیش بزند قابل انتقال می باشد.

راه های پیشگیری و کنترل بیماری سالک:

۱- هنگام خوابیدن در فضای آزاد از پشه بند استفاده کنید.

۲- روی درها و پنجره های ورودی، توری هایی با منافذ بسیار ریز نصب کنید.

۳- از نگهداری دام و طیور در منازل پرهیزید.

۴- از انباشته شدن خاک روبه و نخاله ساختمانی، زباله و کودهای حیوانی در مناطق مسکونی اجتناب کنید.

۵- از رها شدن فاضلاب در معابر خودداری کنید.

۶- مبارزه با جوندگان مانند موش به روش صحیح

۷- شخم زدن زمین جهت از بین بردن لانه جوندگان

۸- در صورت ابتلا به بیماری سالک حتماً روی زخم را بپوشانید.

با آرزوی سلامتی برای شما

این مطالب به منظور آشنایی با بیماری سالک و مراقبت‌های لازم در مورد آن تهیه شده است. امید است با مطالعه مطالب قادر باشید دوره درمان خود را به خوبی مدیریت نمایید.

بیماری سالک چیست؟

سالک یک بیماری پوستی است که توسط گزش پشه خاکی که قبلاً حیوان آلوده را نیش زده است باعث انتقال بیماری به انسان سالم و ایجاد علائم بیماری مدت‌ها پس از گزش می‌شود.

بیماری چگونه ایجاد می‌شود؟

حشره ناقل، پشه بسیار کوچکی به اندازه ۲-۳ میلیمتر است که با نام پشه خاکی شناخته می‌شود.

حشره بالغ هنگام روز در پناهگاه‌های تاریک، گرم و نسبتاً مرطوب مانند زیرزمین منازل، شکاف‌های عمق دیوارها، داخل درز سقف‌های چوبی و بیرون از منازل در اصطبل‌ها، اطراف توده‌های زباله، کودهای دامی و سایر انباشت‌های پس مانده منازل، اماکن متروکه، لانه جوندگان و غارها به فراوانی وجود دارد.

راه‌های انتقال بیماری کدام‌اند؟

سالک به طور کلی بیماری جوندگان بوده و نوع مخصوص از موش‌ها به آن مبتلا می‌شوند و انسان به صورت تصادفی در معرض گزش پشه‌هایی که از موش‌های آلوده خونخواری کرده‌اند، قرار گرفته و به این بیماری مبتلا می‌گردد.

بیماری سالک چه علائمی دارد؟

پس از طی دوره نهفتگی (۱ تا ۲ ماه) در محل گزش پشه بصورت جوش کوچکی ظاهر شده که رفته رفته بزرگتر شده و به زخم تبدیل می‌شود که این زخم بسته به نوع آن ۸-۱۲ ماه طول می‌کشد و پس از بهبودی اسکار (جای زخم) به جای می‌گذارد.

ایجاد زخم‌هایی با منظره زشت که به مدت طولانی در محل باقی می‌ماند (عموماً در نقاط باز بدن و بیشتر در صورت) که پس از بهبودی نیز اسکار از خود به جای می‌گذارد. از نظر زیبایی و ایجاد عوارض روحی در بیمار مشکل عمده‌ای ایجاد می‌نماید. ضمن اینکه بروز زخم در نقاط حساسی نظیر پلک چشم‌ها، لاله گوش، لب‌ها و بینی ممکن است به نقص این اعضا بینجامد.

آلودگی ثانویه زخم در صورت عدم رعایت بهداشت و همچنین در بعضی از انواع منتشر، محتاج درمان‌های طولانی و گاهی عدم بهبودی است. زیان‌های اقتصادی ناشی از درمان عوارض دارویی و تزریقات طولانی و دردناک از سایر مسائلی است که به اهمیت بیماری می‌افزاید. عود زخم‌های پوستی بعد از بهبودی ظاهری ممکن است به صورت زخم، جوش و یا دمل در محل زخم‌های قبلی و یا نزدیک به آنها اتفاق بیفتد.

بیماری سالک چگونه تشخیص داده می‌شود؟

* شرح حال و سابقه پزشکی

* وجود علائم بالینی

* دیدن انگل در اسمیر تهیه شده از ضایعه پوستی

* کشت مثبت انگل یا نتیجه مثبت آزمایشات تخصصی دیگر (مانند PCR) که در آزمایشگاه‌های تخصصی انجام می‌شود.

بیماری سالک چگونه درمان می‌شود؟

درمان سالک به دو صورت موضعی و سیستمیک انجام می‌پذیرد.

* درمان موضعی شامل تزریق داخل ضایعه، هفته‌ای یک بار و کرایوتراپی هر دو هفته یک بار انجام می‌گیرد که حداکثر ۱۲ هفته کاربرد دارد.

* درمان سیستمیک شامل تزریق عضلانی می‌باشد که درمان حدود ۲ تا ۳ هفته ادامه دارد.

در موارد زیر باید از درمان سیستمیک استفاده شود:

- ضایعات صورت

- ۵ ضایعه یا بیشتر

- قطر ضایعه بزرگتر از ۳ سانتیمتر

- ضایعه روی مفصل

- موارد عود یا شکست درمان

در غیر این صورت درمان موضعی انجام خواهد شد.